

Aika 09.09.2026, klo 16:00

Paikka Kaupungintalo, Kaupunginhallituksen kokoushuone ja sähköinen kokous

**Käsiteltävät asiat**

**§ 63 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**

**§ 64 Pöytäkirjan tarkastus**

**§ 65 Läsnäolo- ja puheoikeudet**

**§ 66 Ajankohtaiskatsaus**

**§ 67 Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnan vuoden 2027 talousarvio sekä sen yhteydessä käsiteltävät kuntalaisaloitteet ja valtuustoaloite**

**§ 68 Joukkoliikenteen seudullisen yhteistoiminnan talousarvio 2027 ja taloussuunnitelma 2028-29**

**§ 69 Option käyttö joukkoliikenteen hankinnassa 2/2023 kohteessa K76**

**§ 70 Option käyttö joukkoliikenteen hankinnassa 2/2023 kohteessa K77**

**§ 71 Valtuustoaloite ratikan syöttöliikenteen "pussinperien" selvittämiseksi ja ratkaisujen löytämiseksi - Pia Viitanen**

**§ 72 Raitiotien liikennöintisopimuksen muuttaminen Pirkkala-Linnainmaa -raitiotien ensimmäisen vaiheen käyttöönoton johdosta**

**§ 73 Viranhaltijoiden päätösten otto-oikeus**

---

Osallistujat

Porttikivi Ilkka, puheenjohtaja  
Pitkänen Saija, 1. varapuheenjohtaja  
Jalonen Noora, sihteeri  
Hjerppe Ilkka  
Häyrynen Juha-Pekka, Suunnittelupäällikkö  
Kanerva Esa  
Karintaus Katja  
Lounasranta Marko  
Mikkonen Tiina  
Muhonen Anna-Maria  
Mustalahti Kari  
Niemi Veijo  
Periviita Mika, Joukkoliikennejohtaja  
Risku Leena  
Rokosa Inna  
Tamminen Hanne, Viestintäsuunnittelija  
Torkkola Sinikka  
Wirlander Maija

**§ 63****Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus****Päätösehdotus**

Todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus.

**Perustelut**

Mahdollistettu osallistuminen sähköiseen kokoukseen kuntalain 99 §:n ja hallintosäännön 116 §:n mukaan Selman kokoustyötilalla ja Teams-kokouksella.

**§ 64****Pöytäkirjan tarkastus****Päätösehdotus**

Pöytäkirjantarkastajiksi valitaan Katja Karintaus ja Maija Wirlander (varalle Marko Lounasranta ja Anna-Maria Muhonen).

**Perustelut**

Pöytäkirja on tarkastettavana ja sähköisesti allekirjoitettavana viimeistään maanantaina 14.9.2026.

**§ 65****Läsnäolo- ja puheoikeudet****Päätösehdotus**

Myönnetään läsnäolo- ja puheoikeus tässä kokouksessa seuraavasti:

- joukkoliikennesuunnittelija Leena Huhtala ja asiakkuuspäällikkö Riikka Salkonen tämän kokouksen ajaksi

**§ 66****Ajankohtaiskatsaus**

Esittelijä: Periviita Mika, Joukkoliikennejohtaja

**Päätösehdotus**

Merkitään tiedoksi.

**Perustelut**

Katsaus Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnan ajankohtaisiin asioihin:

- Lippujen hinnoittelu x.1.2027 alkaen (lähetekeskustelu) (Riikka Salkonen)
- Kesäkauden 2026 yhteenveto ja kesäkauden 2027 suunnittelutilanne (kesätapahtumien liikenne) (Leena Huhtala)

**§ 67**

**Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnan vuoden 2027 talousarvio sekä sen yhteydessä käsiteltävät kuntalaisaloitteet ja valtuustoaloite**

TRE:4204/02.02.01/2026

Valmistelijat / lisätiedot:  
Periviita Mika

**Valmistelijan yhteystiedot**

Talouspäällikkö Krista Kurppa, puh. 040 649 1538, controller Marko Sivonen, puh. 040 741 6821 ja strategiacontroller Tuomas Huhtala puh. 040 353 7384, etunimi.sukunimi@tampere.fi

**Lisätietoja päätöksestä**

Hallintosihtööri Noora Jalonen, puh. 040 142 4654, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Esittelijä: Periviita Mika, Joukkoliikennejohtaja

**Päätösehdotus**

Kaupunkiympäristön palvelualueeseen kuuluvan joukkoliikennelautakunnan vuoden 2027 talousarvioesitys hyväksytään lautakunnan osalta.

Joukkoliikennejohtaja oikeutetaan tekemään talousarvioesitykseen teknisiä muutoksia.

Lisäksi lautakunta hyväksyy liitteenä esitetyt lisäsopeutustoimenpiteet otettavaksi huomioon vuoden 2027 talousarvion jatkovalmistelussa.

Samalla hyväksytään lautakunnan lausunnot talousarvioesityksen yhteydessä käsiteltäviin kuntalaisaloitteisiin ja valtuustoaloitteeseen.

**Perustelut**

Kaupunginhallitus hyväksyi vuoden 2027 talousarviokehityksen 22.6.2026. Päätös liitteineen on luettavissa kaupungin verkkosivulla osoitteessa <http://intra.tampere.cloudnc.fi/fi-FI/Toimielimet/Kaupunginhallitus>.

Talousarviokehitys perustuu kaupungin toimintayksiköiden kanssa toukokuussa pitämiin kehysneuvotteluihin ja kaupungin johtoryhmän linjauksiin. Lähtökohdan vuoden 2027 talousarvion ja taloussuunnitelman valmistelulle muodostavat kaupunginvaltuuston päätös talouden tasapaino-ohjelman periaatteista, Ilmari Nurmisen pormestariohjelma, kaupungin vuoden 2026 talousarvion toteumaennuste sekä vuosia 2027–2030 koskevat taloudelliset ennusteet.

Vuoden 2027 talousarvio ja sen sisältämät vuosittaiset sitovat toiminnan tavoitteet perustuvat Tampereen strategiaan ja sen pohjana olevaan Ilmari Nurmisen pormestariohjelmaan. Kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnalle kohdistuu vuonna 2027 yhteensä 4 sitovaa toiminnan tavoitetta. Joukkoliikennelautakunnan tavoitteina vuodelle 2027 ovat matkustajamäärien yhden prosentin kasvu ja plusbussien käyttöönoton varmistaminen tavoitellussa aikataulussa. Lisäksi kaikille

lautakunnille asetetaan tavoitteeksi talouden tasapaino-ohjelman suunniteltu toteuttaminen ja työntekijäkokemuksen pitäminen hyvällä tasolla.

Tampereen kaupungin vuoden 2026 talous on jäämässä talousarviota heikommaksi. Muutettu talousarvio päättyi 44,1 milj. euron alijäämään. Kesäkuun talouskatsauksen mukaan laadittu tilinpäätösennuste on 60,5 milj. euroa alijäämäinen. Toiminnallinen tulosennuste on 70,8 milj. euroa alijäämäinen, jossa pysyvien vastaavien myyntivoittoja on huomioitu talouden tasapaino-ohjelman periaatteiden mukaisesti vain 25 milj. euroa. Kuntien talous on edelleen heikossa tilassa vuonna 2026 ja kuntatalouden lähivuosien näkymät ovat vaikeat. Työttömyys on edelleen korkealla ja rasittaa osaltaan kuntataloutta TE-uudistuksessa kunnille siirtyneiden suurempien työllisyydenhoidon kustannusosuuksien myötä.

Vuoden 2027 talousarviokehityksessä toimintakate heikkenee vuoden 2026 muutettuun talousarvioon verrattuna 2,4 milj. euroa (0,5 %). Kehyksessä vuosikate on 88,6 milj. euroa ja tilikauden tulos 46,5 milj. euroa alijäämäinen. Talousarviokehityksessä on huomioitu vuonna 2025 asetettujen tasapainotoimenpiteiden ja vuodelle 2027 asetettujen uusien talouden tasapainotoimenpiteiden sekä pidettyjen yhteistoimintaneuvottelujen vaikutukset vuodelle 2027. Kehyksessä on huomioitu myös kunta-alan palkkaratkaisu, sisäisten vuokrien muutokset, kaupungin kasvusta ja kustannustason muutoksista johtuvat pakolliset lisäystarpeet. Taloussuunnitelmakauden näkymä on verotulojen ja valtionosuuksien kasvusta ja suunnitelluista sopeuttamistoimenpiteistä huolimatta merkittävästi alijäämäinen.

Kaupunginhallitus edellytti 22.6.2026 kehyspäätöksessään, että edelleen vaikeutuneen taloustilanteen vuoksi edellytetään, että kehyksen lisäksi etsitään lisätoimenpiteitä erityisesti hankinnoista, palvelualueiden menoista sekä konsernihallinnossa käynnissä olevista selvityksistä.

Pormestarin johtoryhmä linjasi 4.8.2026, että kukin palvelualue valmistelee kehykseen sisältyvien toimenpiteiden lisäksi 1,0 milj. euron lisätoimenpide-esitykset ja konsernihallinto 0,2 milj. euron lisätoimenpide-esityksen. Näiden yhteisvaikutus on 3,2 milj. euron tulosparannus talousarviokehikseen verrattuna. Lisätoimenpiteet käsitellään lautakunnissa erillisinä esityksinä. Niistä päätetään lautakunnissa erillisellä ponnella, ja lautakuntien esittämien toimenpiteiden kokonaisuutta käsitellään pormestarin talousarvioesityksessä.

Kaupunkiympäristön palvelualueen toimielimiä ovat yhdyskuntalautakunta ja sen ympäristö- ja rakennusjaosto sekä alueellinen ympäristöterveydenhuollon jaosto, seudullinen joukkoliikennelautakunta sekä alueellinen jätehuoltolautakunta.

Joukkoliikennelautakunta vastaa osaltaan kaupunkiympäristön palvelualueen joukkoliikenteen palveluryhmän toimintatuloista ja -menoista sekä investoinneista. Vuoden 2027 kehyksessä on sitovaa lautakuntarakenteen mukainen lautakunnan toimintakate ja nettoinvestoinnit.

Lautakuntien kehysesityksiin on huomioitu lakimuutosten, palvelutarpeen kasvun ja kustannustason muutosten aiheuttamat lisäykset sekä yksiköiden esittämät talouden sopeuttamistoimenpiteet. Kehysesityksessä on huomioitu pormestariohjelman linjauksia. Vuoden 2027 kehyyksen investointitaso on 220,7 milj. euroa ja vuosien 2027–2030 alustava investointitaso on keskimäärin 239 milj. euroa. Lopullisesti investointitasosta päätetään vuosittain valtuuston talousarviokokouksessa marraskuussa.

Joukkoliikenne lautakunnan toimintakate vuonna 2027 on -39,4 milj. euroa. Toimintakate on kaupunginhallituksen hyväksymän talousarviokehyyksen mukainen. Joukkoliikennelautakunnalla ei ole nettoinvestointeja.

Joukkoliikennelautakunnan käyttötalouden budjettiesityksessä on kehysvaiheessa huomioitu tulojen lisäyksiä yhteensä 3,4 milj. euroa ja menojen lisäyksiä yhteensä 4,8 milj. euroa. Toimintakatetta muutokset heikentävät 1,4 milj. euroa. Osana talousohjelmaa on tulojen lisäyksiä huomioitu joukkoliikenteen matkustuksen kasvusta ja lipun hintojen korotuksesta johtuva lipputulojen kasvu 3,4 milj. euroa.

Toimintamenoissa on huomioitu talousarviopohjan 1,1 milj. euron korjauksina Iranin sodan vaikutukset energian hintaan sekä koulujen väistötilojen siirtoajat. Lisäksi toimintamenoissa on huomioitu palkkaratkaisun kustannusvaikutus sekä sisäiset vuokrien muutokset. Osana talousohjelmaa on toimintamenojen 2,2 milj. euron lisäyksiä huomioitu joukkoliikenteen kustannustason nousu, koulujen väistötiloista johtuvat tarpeet sekä raitiotien liikennöintiallianssin kustannustason nousu. Toimintamenojen 0,2 milj. euron sopeutustoimina on huomioitu palvelutason supistamiset. Lisäksi on huomioitu raitiotien vastikkeen vajeat 1,7 milj. euron kasvu.

Joukkoliikennelautakunnan talousarvioehdotuksen toimintatulot ovat 81,488 milj. euroa, toimintamenot -120,881 milj. euroa ja toimintakate -39,393 milj. euroa.

Pormestarin talousarvioesitys voi sisältää muutoksia lautakunnan talousarvioesitykseen verrattuna.

Toimivalta: Hallintosäännön 16 §:n 3 momentin 1) kohdan mukaisesti lautakunta päättää oman tehtäväalueensa osalta talousarvioesityksen, strategian toteutus- ja vuosisuunnitelmien sekä muiden toimintaa ohjaavien strategisten asiakirjojen hyväksymisestä.

### Tiedoksi

Krista Kurppa, Marko Sivonen, Tuomas Huhtala

### Liitteet

1 Liite Jolila 9.9.2026 Kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnan talousarvioesitys vuodelle 2027

2 Liite Jolila 9.9.2026 TA 2027 Sopeuttaminen

3 Liite Jolila 9.9.2026 TA 2027 Lisäsäästöt

4 Liite Jolila 9.9.2026 Tasapainottamistoimenpiteiden vaikutusten ennakoarvioinnit

---

5 Liite Jolila 9.9.2026 Talousarvion 2027 yhteydessä käsiteltävä  
valtuustoaloite

6 Liite Jolila 9.9.2026 Talousarvion 2027 yhteydessä käsiteltävät  
kuntalaisaloitteet

**§ 68**

**Joukkoliikenteen seudullisen yhteistoiminnan talousarvio 2027 ja taloussuunnitelma 2028-29**

TRE:4326/02.02.01/2026

Valmistelijat / lisätiedot:  
Periviita Mika

**Valmistelijan yhteystiedot**

Joukkoliikennejohtaja Mika Periviita, puh. 050 326 7007, etunimi.  
sukunimi@tampere.fi

**Lisätietoja päätöksestä**

Hallintosihteeri Noora Jalonen, puh. 040 142 4654, etunimi.  
sukunimi@tampere.fi

Esittelijä: Periviita Mika, Joukkoliikennejohtaja

**Päätösehdotus**

Joukkoliikenteen yhteistoiminnan vuoden 2027 talousarvio ja -  
suunnitelma vuosille 2028-2029 lähetetään hyväksyttäväksi sopijakunnille.

**Perustelut**

Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikenteen seudullinen yhteistoiminta pitää sisällään EU:n ja kansallisen lainsäädännön mukaan joukkoliikenteen paikalliselle toimivaltaiselle viranomaiselle säädetyt tehtävät sekä muut kuntien keskenään sopimat joukkoliikenteen tehtävät. Joukkoliikenteen yhteistoimintaa ohjaa yhteistoimintasopimus, jonka mukaisesti tavoitteena on toteuttaa kuntarajat ylittävää ja eri viranomaisten välistä yhteistyötä joukkoliikenteen järjestämisessä sekä kehittää ja koordinoida seudullista joukkoliikennettä siten, että joukkoliikenteen palvelutaso paranee ja palvelut tuotetaan asiakaslähtöisesti ja edullisesti.

Joukkoliikenteen seudullisen yhteistoiminnan kustannusten jaosta on sovittu yhteistoimintasopimuksessa. Pääosa yhteistoiminnan kustannuksista muodostuu yhteisistä liikenteistä, joiden kustannukset jaetaan siten, että kunnan sisäisen liikenteen nettokustannuksista vastaa kunta itse ja kuntien välisen liikenteen nettokustannukset jaetaan niiden kesken, joita kyseessä oleva liikenne palvelee kuntalaisten matkustuksen suhteessa. Linjakohtainen tarkka nettokustannus (nettotulo) jaetaan linjan tehollisten kilometrien suhteessa kuntien kesken.

Valmistelu- ja toimeenpanokustannukset sekä lautakuntatoiminnasta aiheutuvat kustannukset jaetaan kunkin kunnan asukkaiden tekemien joukkoliikennematkojen suhteessa. Nysse Valvomon kustannusjakoperusteena käytetään niin ikään asukkaiden joukkoliikennematkojen määrää. Vuoden 2027 kustannusjaossa käytetään vuoden 2026 toteutuneita matkalukuja. Yhteiset suunnittelu-, tutkimus- ja kehityshankkeet sekä markkinoinnin ja tiedotuksen kustannukset jaetaan kuntien asukaslukujen suhteessa.

Joukkoliikenteen seudullisen yhteistoiminnan talousarvio vuodelle 2027 ja kustannusjaon toteutus on käsitelty ja hyväksytty kaupunkiseudun joukkoliikennetyöryhmässä 27.8.2026.

Lautakunnan kokoustoiminnan kustannukset ovat vuonna 2027 arviolta 38 000 euroa, ja kustannukset jaetaan matkamäärien mukaisesti jäsenkunnille. Valmistelu- ja toimeenpanokustannukset eli joukkoliikenneyksikön (kustannuspaikka 111394) menot ovat talousarviovuonna 2027 yhteensä 2 550 000 euroa sisältäen Nysse Valvomon kustannukset (400 000 euroa). Nämä kustannukset jaetaan kuntien kesken jakoperusteena matkamäärät.

Yhteisten tutkimus- ja kehittämishankkeiden kustannusarvio vuodelle 2027 on 440 000 euroa, ja ne muodostuvat pääosin asiakastytyväisyystutkimuksista sekä pysäkkihuoltotöistä. Markkinoinnin sekä tiedotuksen kustannusarvio on 490 000 euroa. Nämä edellä mainitut kustannukset jaetaan kuntien kesken jakoperusteena asukasluku.

Yhteistoimintaan kuuluvien liikenteiden nettokustannukset muille kunnille ovat vuonna 2027 yhteensä 9 825 000 euroa. Muutos vuoden 2026 talousarvioon on noin 110 000 euroa.

Liikenteessä käytetään Tampereen kaupungin omistamaa ja hallinnoimaa lippu- ja maksujärjestelmää sekä infojärjestelmää. Lippu- ja maksujärjestelmästä aiheutuvat kustannukset kohdistetaan aiheuttamisperiaatteella kaikkeen joukkoliikennelautakunnan tilaamaan liikenteeseen, jossa kyseistä lippu- ja maksujärjestelmää käytetään. Lippu- ja maksujärjestelmän kustannukset muodostuvat asiakaspalvelun kustannuksista (560 000 euroa), ICT-järjestelmistä ja myyntiprosivisioista (1 826 000 euroa) ja jälleenmyyjien myyntipalkkioista (380 000 euroa). Clearing-maksun suuruudeksi muodostuu 61,7 miljoonan euron lipputuloilla 4,5 prosenttia.

Infojärjestelmän kustannukset muodostuvat IJ-2020 järjestelmän ja matkustamonäyttöjen sekä reittioppaan, suunnittelujärjestelmän ja sähköisen aikataulupalvelun kustannuksista 853 000 euroa. Infojärjestelmän kustannukset lisätään liikenteen hankintakustannuksiin ja ovat noin 0,8 prosenttia liikenteen hankintakustannuksista.

Seudullisen joukkoliikenteen yhteistoiminnan kustannuksista valmistelu- ja toimeenpanokustannukset sekä lautakuntatoiminnan kustannukset ovat muiden kuntien osalta yhteensä 234 000 euroa ja liikennepalvelun sekä yhteisten suunnittelu-, tutkimus- ja kehittämishankkeiden sekä markkinoinnin ja tiedotuksen osalta yhteensä noin 10 200 000 euroa. Sopijakunnan maksuosuus yhteistoiminnan menoihin määräytyy toimintavuoden toteutuneiden kustannusten perusteella. Maksuosuutta määritessä toteutuneista kustannuksista vähennetään valtionavustukset ja muut toimintatuotot. Tampereen kaupunki laskuttaa liitteen mukaiset kuntaosuudet ennakkomaksuna neljä kertaa vuodessa. Vuoden viimeisessä laskussa yhteistoiminnan kustannukset oikaistaan toteuman mukaiseksi.

Joukkoliikenteen talousarvioon tehtävistä muutoksista päättää Tampereen kaupunginvaltuusto. Esitys muuttamisesta on annettava sopijakunnille tiedoksi riittävän ajoissa ennen asian käsittelyä.

Toimivalta: Hallintosääntö 16 § 3. momentti kohta 1)

**Tiedoksi**

sopijakunnat

## Liitteet

1 Liite 1 jolila 9.9.2026 Yhteistoiminnan TA 2027, ts 2028-2029

2 Liite 2 Jolila 9.9.2026 Yhteistoiminnan TA 2027 Liikenteet

**§ 69**

**Option käyttö joukkoliikenteen hankinnassa 2/2023 kohteessa K76**

TRE:3864/02.07.01/2026

Valmistelijat / lisätiedot:  
Kaartokallio Maarit

**Valmistelijan yhteystiedot**

Joukkoliikenteen sopimuspäällikkö Maarit Kaartokallio, puh. 044 430 9089, etunimi.sukunimi@tampere.fi ja joukkoliikennesuunnittelija Leena Huhtala, puh. 044 430 9088, etunimi.k.sukunimi@tampere.fi

**Lisätietoja päätöksestä**

Hallintosihteeri Noora Jalonen, puh. 040 142 4654, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Esittelijä: Periviita Mika, Joukkoliikennejohtaja

**Päätösehdotus**

Käytetään joukkoliikenteen tarjouskilpailuun 2/2023 kohteeseen K76 sisältynyt optio, ja sopimusta jatketaan yhdellä (1) vuodella.

Länsilinjat Oy:n (0944671-1) kanssa tehdään sopimus kohteen K76 liikennöinnistä ajanjaksolla 7.6.2027 – 6.8.2028.

Sopimuksen vastuuhenkilöksi nimetään joukkoliikennepalveluryhmän joukkoliikennejohtaja, jota vakanssia tällä hetkellä hoitaa Mika Periviita.

Hankintapäätös sitoo Tampereen kaupunkia vasta, kun hankintasopimus on allekirjoitettu.

**Perustelut**

Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta on päättänyt 11.10.2023 § 77 tehdä hankintasopimuksen kilpailutuskohteesta K76 Länsilinjat Oy:n (0944671-1) kanssa.

Kohteen K76 varsinainen sopimuskausi on 3 vuotta, 3.6.2024 – 6.6.2027, ja sitä voidaan jatkaa kahdella erillisellä yhden vuoden pituisella (1+1) optiokaudella. Optiokaudella tarkoitetaan mahdollisuutta sopimuksen jatkamiseen alkuperäisin ehdoin. Optiokausien käytöstä päättää tilaaja ja ilmoittaa sen käyttämisestä liikennöitsijälle viimeistään kuusi kuukautta ennen sopimuskauden päättymistä.

Kohteen K76 alkuperäiset kilpailutetut linjatunnukset ja reitit Tampereen, Kangasalan, Oriveden ja Valkeakosken alueella olivat 44 Kangasala – Valkeakoski, 45 Kangasala – Ruutana – Linnainmaa, 46 Suinula – Ruutana – Kangasala ja 47 Orivesi – Ponsa – Kangasala. Linjoilla on useampia reittejä, jotka merkitään tarvittaessa linjanumeron lisäksi kirjaintunnuksella. Linjanumerot ovat pysyneet ennallaan ja reitteihin on tehty pieniä muutoksia sopimuskaudella. Kangasalla Ruutanan alueella on päättymässä linjan 95 Orivesi - Ruutana - Tampere liikennöintisopimus elokuussa 2028. Alueen linjastosuunnittelu yhtenä kokonaisuutena onnistuu parhaiten, kun kaikkien alueella liikennöivien linjojen

sopimukset päättyvät kesän 2028 aikana. Tästä syystä kohteen K76 optiokausipäätös on perusteltua tehdä vain yksivuotisena.

Sopimuksessa K76 on liikennettä ympäri vuoden kaikkina viikonpäivinä, painottuen kuitenkin talven arkiliikenteeseen koulupäivinä. Kohteessa liikennöidään kuudella matalalattiaisella linja-autolla talviarkena (kaksi T-tyypin telilinja-autoa ja neljä M-tyypin kaksiakselista linja-autoa).

Optiokauden valmistelussa on käyty keskustelua Kangasalan kaupungin, Oriveden kaupungin, Valkeakosken kaupungin ja Liikenne- ja viestintävirasto Traficomin kanssa. Kaikki tahot puoltavat option käyttöä.

Hallintosäännön liitteen 2, Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnan johtosäännön 4 §:n 2 momentin 4) kohdan mukaan lautakunta päättää yksinomaan toimivalta-alueellansa harjoitettavan joukkoliikenteen hankinnasta.

### **Tiedoksi**

Juha Kortteus, Maarit Kaartokallio, Juha-Pekka Häyrynen, Leena Huhtala, Sanna Pasanen, Antti Mustalahti, Jarkko Vesapuisto, Länsilinjat Oy/Jukka Ylitalo, Aleksi Makkonen ja Antti Viitasaari, Kangasalan kaupunki/Tuomas Kähkönen, Oriveden kaupunki/Mari Kinnunen, Valkeakosken kaupunki /Mari Tomperi, Liikenne- ja viestintävirasto Traficom/Jukka-Pekka Vallius

**§ 70**

**Option käyttö joukkoliikenteen hankinnassa 2/2023 kohteessa K77**

TRE:3864/02.07.01/2026

Valmistelijat / lisätiedot:  
Kaartokallio Maarit

**Valmistelijan yhteystiedot**

Joukkoliikenteen sopimuspäällikkö Maarit Kaartokallio, puh. 044 430 9089, etunimi.sukunimi@tampere.fi ja joukkoliikennesuunnittelija Leena Huhtala, puh. 044 430 9088, etunimi.k.sukunimi@tampere.fi

**Lisätietoja päätöksestä**

Hallintosihteeri Noora Jalonen, puh. 040 142 4654, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Esittelijä: Periviita Mika, Joukkoliikennejohtaja

**Päätösehdotus**

Käytetään joukkoliikenteen tarjouskilpailuun 2/2023 kohteeseen K77 sisältynyt optio, ja sopimusta jatketaan kahdella (1+1) vuodella.

Länsilinjat Oy:n (0944671-1) kanssa tehdään sopimus kohteen K77 liikennöinnistä ajanjaksolla 9.8.2027 – noin 5.8.2029 päättyen Nyssen talviliikennekauden alkaessa.

Sopimuksen vastuuhenkilöksi nimetään joukkoliikennepalveluryhmän joukkoliikennejohtaja, jota vakanssia tällä hetkellä hoitaa Mika Periviita.

Hankintapäätös sitoo Tampereen kaupunkia vasta, kun hankintasopimus on allekirjoitettu.

**Perustelut**

Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta on päättänyt 11.10.2023 § 77 tehdä hankintasopimuksen kilpailutuskohteesta K77 Länsilinjat Oy:n (0944671-1) kanssa.

Kohteen K77 varsinainen sopimuskausi on 3 vuotta, 5.8.2024 – 8.8.2027, ja sitä voidaan jatkaa kahdella erillisellä yhden vuoden pituisella (1+1) optiokaudella. Optiokaudella tarkoitetaan mahdollisuutta sopimuksen jatkamiseen alkuperäisin ehdoin. Optiokausien käytöstä päättää tilaaja ja ilmoittaa sen käyttämisestä liikennöitsijälle viimeistään kuusi kuukautta ennen sopimuskauden päättymistä.

Kohteen K77 alkuperäinen kilpailutettu linjatunnus ja reitti Pirkkalan alueella on 39 Sankila – Suuppa – Höökinmäki. Linjanumeroon ja reittiin ei ole tehty muutoksia sopimuskaudella.

Sopimuksessa K77 on liikennettä vain arkisin Pirkkalan koulupäivinä. Kohteessa liikennöidään yhdellä matalalattiaisella T-tyyppin telilinja-autolla.

Kohteessa ei ole tiedossa syitä, jotka perustelisivat hankintaan sisältyvien optiokausien käyttämättä jättämistä. Optiokauden valmistelussa on käyty keskustelua Pirkkalan kunnan kanssa. Pirkkala puoltaa option käyttöä.

Hallintosäännön liitteen 2, Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnan johtosäännön 4 §:n 2 momentin 4) kohdan mukaan lautakunta päättää yksinomaan toimivalta-alueellansa harjoitettavan joukkoliikenteen hankinnasta.

**Tiedoksi**

Juha Kortteus, Maarit Kaartokallio, Juha-Pekka Häyrynen, Leena Huhtala, Satu Marjeta, Antti Mustalahti, Jarkko Vesapuisto, Länsilinjat Oy / Jukka Ylitalo, Aleksi Makkonen ja Antti Viitasaari, Pirkkalan kunta / Jouni Korhonen, Antti Reinikka ja Joonas-Petteri Kallonen

**§ 71**

**Valtuustoaloite ratikan syöttöliikenteen "pussinperien" selvittämiseksi ja ratkaisujen löytämiseksi - Pia Viitanen**

TRE:1519/08.00.01/2026

Valmistelijat / lisätiedot:  
Huhtala Leena

**Valmistelijan yhteystiedot**

Joukkoliikennesuunnittelija Leena Huhtala, puh. 044 430 9088, etunimi.k.sukunimi@tampere.fi

**Lisätietoja päätöksestä**

Hallintosihteeri Noora Jalonen, puh. 040 142 4654, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Esittelijä: Periviita Mika, Joukkoliikennejohtaja

**Päätösehdotus**

Esitetään kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuuston päätettäväksi:

Pia Viitanen ym. valtuustoaloite ja siihen annettu lausunto merkitään tiedoksi. Aloite todetaan loppuun käsitellyksi.

Aloite ei anna aihetta muihin toimenpiteisiin.

**Perustelut**

Pia Viitanen (SDP) ja muut allekirjoittaneet ovat tehneet valtuustoaloitteen erityisesti Hervannan Näyttelijäkadun alueen joukkoliikennepalvelusta. Valtuustoaloitteessa kuvataan, että kävelymatkat pysäkeille ovat saattaneet linjastomuutosten myötä kasvaa, alueilla voi olla hyvinkin haastavaa maastoa, jonka vuoksi asukkaiden joukkoliikenteen käyttö voi olla vaikeaa. Lisäksi valtuustoaloitteessa nostetaan esille yleisesti pussinperäalue ja sen selvittäminen myös muualla kaupungissa, mutta pääpaino aloitteen sisällössä on Näyttelijäkadun alue.

Valtuustoaloitteessa nostetaan esille aiemmat aloitteet, muun muassa Tampereen sosialidemokraattisen valtuustoryhmän tekemä valtuustoaloite vuodelta 2021 (Valtuustoaloite Tampereen bussilinjojen, pysäkkien ja aikataulujen muuttamiseksi kuntalaisia paremmin palveleviksi - Tampereen sosialidemokraattinen valtuustoryhmä), hyväksytty joukkoliikennelautakunnassa 10.11.2021 § 95 ja tämän jälkeen kaupunginvaltuustossa 21.2.2022 § 21. Valtuusto on tehnyt kyseiseen pykälään toivomusponnen, jossa on vaadittu, että joukkoliikennelautakunta jatkaa bussilinjaston kehittämistä, arvioi muutostarpeita ja varautuu vuoden 2023 talousarvionvalmistelussa parannuksiin. Kehittämiskohteita ovat esim. Tesoman alueen suora yhteys Rautatieasemalle ja Teiskontien suuntaan, Muotialan, Huikkaan ja Takahuhdin alueiden suorien yhteyksien parantaminen keskustaan sekä Etelä-Hervannan yhteyksien parantaminen Duo-ostoskeskukselle. Toivomusponnen pohjalta on tehty linjastoon tarkennuksia kesällä 2022

ja syksyllä 2022. Tämän lisäksi linjastoa on muokattu runsaasti osana Nyssen linjastomuutosta vuosille 2024-2025 ratikkaliikenteen käynnistyessä tammikuussa 2025 Lentävänniemeen.

Valtuustoaloitteen vastineessa (vuodelta 2021) todettiin, että Linjasto 2021 -suunnittelu oli pitkä, vuosina 2018–2019 toteutettu prosessi, jossa kuntalaiset osallistettiin laajasti mukaan jo varhaisessa vaiheessa. Suunnittelussa hyödynnettiin digitaalisia kanavia, yhteissuunnittelutilaisuuksia sekä laajaa palautteen keruuta (yli 5 000 kommenttia). Luonnoksia kehitettiin palautteiden pohjalta, asiantuntija-analyysien perusteella sekä runsaan datankeruun pohjalta.

Lopullinen linjastopäätös tehtiin joukkoliikennelautakunnassa 11.4.2019, minkä jälkeen suunnitelmaa tarkennettiin ja valmisteltiin käyttöönottoa varten (9.8.2021). Myöhemmin tehtiin erillisiä tarkennuksia eri kuntien liikennepalveluun muun muassa Pirkkalaan.

Etelä-Hervannan osalta linjastosuunnittelussa käytiin läpi eri vaiheita ja suunnitelmia linjaston osalta. Alusta saakka tunnistettiin, että Lintuhytin ja Näyttelijänsäädun alueen joukkoliikennetarkaisu olisi taloudellisesti ja palvelutasoltaan kannattavaa pitää samankaltaisena ja mahdollisuuksien mukaan toteuttaa samalla linjalla. Molemmissa Näyttelijänsäädun joukkoliikennetarkaisuisissa kuvattiin kaavassa hyväksytyn joukkoliikennetarkaisualueen puhkaisemista Hervannantieltä Eero Roineen säädun kautta Näyttelijänsäädulle. Tämä tarkaisu kuitenkin sai paljon vastustusta etenkin niiltä asukkailta, jotka asuivat lähellä katupuhkaisualuetta. Lisäksi Näyttelijänsäädun alueen palveluun tarjottiin jo aiemmin mahdollisuutta saavuttaa Hervantajärven ratikkapysäkki Ruskonkehän alikulun kautta, mutta myös tätä vaihtoehtoa asukkaat vastustivat.

Vuonna 2021 tehdyn valtuustoaloitteen lisäksi uudessa valtuustoaloitteessa mainitaan 24.5.2023 § 39 Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnassa annettu vastine kuntalaisaloitteeseen Näyttelijänsäädun joukkoliikennetarkaisujen kehittämistä. Kuntalaisaloitteen vastineessa on todettu, etteivät aloitteessa ehdotetut tarkaisut ole mahdollisia, eikä nykyisillä linjoilla 5 tai 13 lähdetä suunnittelemaan reittimuutoksia.

Näyttelijänsäädulle ei ole tehty liikenteen merkittäviä muutoksia vuoden 2021 jälkeen. Linjalla 13 on liikennöity elokuusta 2021 alkaen, mutta linjareittiin on tehty vuosien aikana tarkennuksia muun muassa Koivistonkylän alueella, Tampereen keskusta-alueella sekä linjan päätteen siirtämisessä Tesomalta Taysille kesäkuussa 2024. Linjalla 13 on koko ajan mahdollistettu yhteys Hervantakeskukselle ja Hervannan palveluihin. Lisäksi linjan 13 vuorotarjontaa on kehitetty vuosien 2021-2026 aikana.

#### *Nyssen alueelliset palvelutasot vuosille 2026-2030*

Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta on hyväksynyt 4.2.2026 § 15 Nyssen joukkoliikenteen alueelliset palvelutasotavoitteet vuosille 2026-2030. Työtä edistettiin syksyn 2025 aikana, ja Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta on tehnyt päätökset projektin käynnistämisestä 27.8.2025 § 60 sekä palvelutasoluokkien

vahvistamisesta ja luokkien määrittelystä 8.10.2025 § 73. Ennen varsinaista päätöksentekoa lautakunnalle esiteltiin valmistelumateriaali 3.12.2025 § 85 sekä 21.1.2026 § 4. Työtä on tehty asiantuntijatyönä ja esitelty Nysse-seudun kuntien maankäytön ja liikenteen asiantuntijoille.

Osana alueellista palvelutasoa päivitettiin myös palvelutasoluokat (hyväksytty joukkoliikennelautakunnassa 8.10.2026 § 73), ja päivityksen yhteydessä luovuttiin muun muassa valtuustoaloitteessa mainituista pysäkkien enimmäiskävelyetäisyyksistä. Uudet luokat kuvaavat katualueilla palvelutason tavoitetilaa. Hyväksytyssä palvelutasossa ei Näyttelijänsäntien ole osoitettu lainkaan palvelutasoa, vaan alueen joukkoliikennepalvelu pohjautuu Hervannantien, Hermiankadun tai Insinöörikadun joukkoliikennepalveluun. Kaikilta Näyttelijänsäntien bussipysäkeiltä, jotka kadulla olivat, on nykyisellään matkaa joko Insinöörikadun ratikkapysäkille (Etelä-Hervanta) tai Hervannantien pysäkille enintään 600 metriä. Suhteutettuna esimerkiksi Vuorekseen ja siellä samantyyppisiin alueisiin, kävelymatka Vuoreksen Puistokadun pysäkille saattaa olla hieman yli 600 metriä. Myös Lintuhytissä, Hervantajärvellä tai Finninmäen alueelta kävelymatkat pysäkille ovat saman mittaisia kuin Näyttelijänsäntien alueella.

#### *Uusi pysäkkipari Hervannantielle*

Valtuustoaloitteessa on nostettu esille, että Hervannantielle Kosti Elon kadun kohdalle olisi toivottavaa rakentaa uusi pysäkkipari. Pysäkkipari sijaitsisi 160 metrin päässä nykyisestä eteläisemmästä Hervannantien pysäkistä. Hervannantielle rakennettiin kesällä 2021 pysäkkipari, minkä kustannus oli tuolloin 250 000 €. Olettama on, että uuden pysäkkiparin rakentaminen olisi samassa hintaluokassa. Ilman urakkakilpailutusta ei kuitenkaan pystytäkään takamaan, että pysäkkiparin kustannus olisi sama kuin vuonna 2021.

Nykyisellään (tammikuun 2026 arjen koulupäivisin ka.) Hervannantien pysäkiltä Hervannan suuntaan tehdään 9 nousua ja Lintuhyttiin päin nousuja tehdään nolla. Nousuista voidaan arvioida, että poistuvia matkustajia olisi 9 kpl. Kevätkaudella (huhtikuu 2026 arjen koulupäivisin ka.) nousuja tehdään Hervannan suuntaan 11 kpl ja Lintuhyttiin päin ei ole tehty nousuja. Matkustajamäärät nykyiseltä Hervannantien pysäkkiparilta ovat siis hyvinkin pieniä.

#### *Nyssen linjastosuunnitteluperiaatteet ja alueiden palvelu*

Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta on hyväksynyt Nyssen suunnitteluperiaatteet linjastosuunnittelun pohjaksi 15.6.2022 § 62. Tällä päätöksellä vahvistettiin periaatteet, joiden mukaan linjastokokonaisuutta suunniteltiin osana Nyssen linjasto 2024 -suunnittelua. Ensimmäiset lautakunnan hyväksymät suunnitteluperiaatteet hyväksyttiin Nyssen linjasto 2021 -suunnittelua varten lautakunnassa elokuussa 2016.

Vuonna 2026 hyväksyttiin uudet päivitetyt linjastosuunnitteluperiaatteet joukkoliikennelautakunnassa 10.6.2026 § 51. Vuosien 2022 ja 2026 välillä on Nyssen toimintaympäristössä tapahtunut merkittäviä muutoksia. Raitiotieliikenteen käyttöönotto Lentävänniemessä, Hiedanrannan uusi

bussien liityntäterminaali, Länsi-Tampereen useampi linjamuutos sekä Tampereen keskusta-alueen kehittyminen ovat vaikuttaneet eri tavoin Nyssen toimintaan. Nyssen suunnittelutiimissä nähtiin tarpeellisena päivittää linjastosuunnitteluperiaatteet ja toteuttaa niiden päivitys vuorovaikutteisesti, yhdessä joukkoliikenteen käyttäjien kanssa.

Nyssen linjastosuunnitteluperiaatteiden mukaisesti bussiliikenne voidaan lakkauttaa ratikkareitiltä, mikäli kävelymatka nykyiseltä bussipysäkiltä ratikkapysäkillä on enintään 600 metriä. Linjastosuunnitteluperiaatteiden mukaisesti on hyväksyttävää, että tiheä vuorotarjonta ja laajat liikennöintiajat voidaan toteuttaa pidentämällä kävelymatkoja lähipysäkillä, mikäli matka on enintään 600 metriä.

Usealta kaupungin alueelta, jossa linjastomuutoksen yhteydessä on esimerkiksi lakkautettu bussiliikennettä, on matkaa ratikka- tai bussipysäkillä 600 metriä. Tämän periaatteen pohjalta suunnittelemme myös linjastoa vuodelle 2028. On selvää, että ratikan myötä osalla alueista kävelymatkat pysäkillä tulevat pidentymään nykyisestä, kuten esimerkiksi Nuolialantiellä, jossa ratikka tulee korvaamaan nykyisen bussiliikenteen. Nuolialantiellä ratikkapysäkkipareja on kolme kappaletta, kun nykyisellään bussipysäkkipareja on ollut parhaimmillaan kuusi kappaletta. Tämä tarkoittaa, että osalla alueen asukkaista kävelymatkat joukkoliikennepysäkillä tulevat kasvamaan, mutta linjastosuunnitteluperiaatteiden mukaisesti kävelymatkat ovat edelleen hyväksyttävissä raameissa. Voidaan todeta jo tässä vaiheessa, ettei Nuolialantiellä tulla ajamaan päällekkäistä liikennettä linja-autoilla, kun ratikan kaupallinen liikennöinti käynnistyy viimeistään elokuussa 2028. Nuolialantiellä joukkoliikennepalvelu pohjautuu kokonaan raitiotiehen.

Nyssen linjastosuunnitteluperiaatteiden sekä alueellisen palvelutason pohjalta ei ole perustetta, että Näyttelijänkatu olisi muita alueita paremmassa tasossa, kun Näyttelijänkadun pysäkkimatkat ovat selvästi hyväksytyn raamin mukaisia. Uuden pysäkkiparin arvioitu kustannus on suhteellisen korkea, eikä Nyssellä ole tiedossa, että Tampereen talousarviossa olisi erikseen varattu rahaa kyseisen pysäkkiparin rakentamiseen. Vuoden 2026 aikana tutkitaan robottibussiliikenteen toimivuutta liityntäliikenteen järjestämisessä (Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta 18.6.2025 § 52). Vielä ei pystytä sanomaan, olisiko robottibussiliikenteen käyttöönotosta mahdollista aikataulua, että liikennettä voitaisiin täysimittaisesti ottaa käyttöön Nyssen liikennöinnissä. Myöskään ratkaisuja ei ole tehty, mille alueille robottibussiliikennettä kannattaisi ensimmäisessä vaiheessa ottaa käyttöön.

### Tiedoksi

valtuuston päätöksestä: Pia Viitanen ym. Kapa/joli Juha Kortteus, Juha-Pekka Häyrynen, Kapa/lisu Hanna Reuterhorn, Katja Seimelä, Kapa/kuntatekniikka Petri Keivaara, Kapa/rakennuttaminen Tapio Lindström

**§ 72**

**Raitiotien liikennöintisopimuksen muuttaminen Pirkkala-Linnainmaa -raitiotien ensimmäisen vaiheen käyttöönoton johdosta**

TRE:4325/08.01.01/2026

Valmistelijat / lisätiedot:  
Periviita Mika

**Valmistelijan yhteystiedot**

Joukkoliikennejohtaja Mika Periviita, puh. 050 326 7007, etunimi.  
sukunimi@tampere.fi

**Lisätietoja päätöksestä**

Hallintosihteeri Noora Jalonen, puh. 040 142 4654, etunimi.  
sukunimi@tampere.fi

Esittelijä: Periviita Mika, Joukkoliikennejohtaja

**Päätösehdotus**

Tampereen kaupungin (Tilaaja) ja VR-Yhtymä Oy:n (1003521) välinen raitiotien liikennöintisopimus muutetaan siten, että sopimus kattaa myös Pirkkala-Linnainmaa -raitiotien ensimmäisen vaiheen liikennöinnin liikenteen käynnistyessä vuonna 2028.

Sopimuksen vastuuhenkilöksi nimetään joukkoliikennepalveluryhmän joukkoliikennejohtaja, jota vakanssia tällä hetkellä hoitaa Mika Periviita.

Sopimus muutoksesta syntyy vasta, kun sopimus on allekirjoitettu.

Joukkoliikennejohtaja valtuutetaan allekirjoittamaan sopimusmuutos sekä tekemään siihen vähäisiä teknisiä tarkennuksia.

Sopimusmuutoksen toimeenpano tehdään allianssisopimuksen periaatteiden mukaisesti vuotta 2028 koskevalla Tilauksella syksyllä 2027.

**Perustelut**

Tampereen raitiotien liikennöinti kilpailutettiin vuosina 2018–2019. Tampereen kaupungin, Tampereen Raitiotie Oy:n ja VR-Yhtymä Oy:n välillä on 26.6.2019 allekirjoitettu sopimus Tampereen raitiotien liikennöinnistä. Sopimus perustuu hankintapäätökseen Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnassa 24.4.2019 § 35 (TRE:5495 /02.07.01/2018). Raitiotien liikennöinti on toteutettu perustuen allianssimalliseen sopimukseen, jossa periaatteellisenä erona perinteiseen sopimusmalliin ovat palvelun hinnoittelumekanismi ja sopimusosapuolten yhteistoiminta sopimusaikana. Allianssisopimuksessa palvelun hinnoittelu perustuu avoimeen kirjanpitoon ja yhdessä vuosittain sovittavaan tavoitekustannukseen. Korvattavien kustannusten lisäksi palvelun tuottaja saa tarjouskilpailussa määräytyneen katteen lisäksi mahdolliset kannustepalkkiot, joiden avulla toimintaa johdetaan haluttuun suuntaan. Perinteisessä sopimusmallissa ovat hinnoittelu ja sen muutosmekanismi kuvattu sopimuksessa mahdollisimman tarkasti etukäteen. Perinteinen sopimusmalli sopiikin paremmin vakiintuneisiin olosuhteisiin.

Raitioliikenteen liikennöinnin sopimusmallin valinta perustui siihen, että raitioliikenteen aloittamiseen Tampereella täysin uudessa raitiotiejärjestelmässä sisältyi liikennöinnin hankintavaiheessa vielä paljon ratkaisemattomia asioita. Käyttöönottoon liittyvien yksityiskohtien ja epäselvien asioiden lisäksi epävarmana asiana tunnistettiin myös raitiotiejärjestelmän laajeneminen. Hankinta-asiakirjoissa todettiin, että raitiotien jatkaminen Tampereen kaupungin alueen ulkopuolelle on tulevaisuudessa mahdollista. Tarjouspyyntömateriaalissa oli esitetty ratikan jatkuminen Pirkkalan Suuppaan sekä Koilliskeskukseen.

Tampereen ja Pirkkalan valtuustot päättivät lokakuussa 2025 Pirkkala-Linnainmaa -raitiotien toteutuksen ensimmäisestä vaiheesta. Kyseisen päätöksen mukaisesti raitiotietä jatketaan Kaupin kampukselta Ruotulaan ja Sorin aukiolta Pirkkalan Partolaan. Rakennustyöt ovat parhaillaan käynnissä ja liikenne Sorin aukiolta Pirkkalan Partolaan ja Kaupin kampukselta Ruotulaan käynnistyy elokuussa 2028.

Tampereen kaupungin hallintosäännön liitteen 2 mukaan Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta päättää yksinomaan toimivalta-alueellansa, johon Pirkkalan kunta kuuluu, harjoitettavan joukkoliikenteen hankinnasta. Pirkkalan kunta osallistuu raitiotien liikennöinnin rahoituskustannuksiin yhteistoimintasopimuksen mukaisesti.

Ratikan nykyinen liikennöintisopimus ei sisällä Pirkkala-Linnainmaa -raitiotien liikennöintiä. Hankinnan vuotuiseksi arvoksi määriteltiin vuonna 2019 enintään 10 miljoonaa euroa sisältäen nykyisen liikenteen. Nykyinen sopimus alkoi 26.9.2019 ja on voimassa 31.12.2031 saakka ja siihen sisältyy mahdollisuus enintään kolmen vuoden optiokauteen.

Pirkkala-Linnainmaa -raitiotien liikennöinnistä ei ole muodostettavissa omaa yhtenäistä liikennekokonaisuutta. Sopimusmuutoksen aiheuttama lisäliikenne jatkaa molempia nykyisiä linjoja 1 ja 3 nykyisiltä päätepysäkeiltä eteenpäin. Liikennöintiä ei ole tästä johtuen tarkoituksenmukaista jakaa kahdelle eri liikennöitsijälle. Suunnitelman mukaisesti nykyinen linja 1 Lentävänniemestä jatkaa Kaupin kampukselta Ruotulaan ja nykyinen linja 3 Hervannasta Sorin aukiolle jatkaa Partolaan. Linjojen jatkaminen edellyttää lisää henkilöstöä ja muuta operatiivista kapasiteettia. Pirkkala-Linnainmaa -raitiotien liikenne ei ole tarkoituksenmukaista järjestää erillisenä liikennepalveluna, vaan se on nykyistä raitiotiejärjestelmää täydentävä lisäliikenne, ja siksi lisäpalvelun hankkiminen nykyiseltä sopimuskumppanilta on toiminnallisesti perusteltua. Lisäksi liikennöinnin jakaminen kahdelle eri liikennöitsijälle aiheuttaisi merkittävää kustannusten päällekkäisyyttä ja toiminnallista haittaa erityisesti:

- liikenteenohjauksen järjestämisessä
- kaluston käytön optimoinnissa;
- työvuorosuunnittelussa;
- kuljettajien koulutuksessa;
- operatiivisessa johtamisessa;
- häiriötilanteiden hallinnassa.

Palvelun hankkiminen toiselta toimittajalta ei näin ollen ole tarkoituksenmukaista toiminnallisista, taloudellisista eikä teknisistä syistä. Rinnakkaisen liikennöitsijän käyttäminen aiheuttaisi hankintayksikölle merkittävää haittaa ja kustannusten päällekkäisyyttä. Kahden liikennöitsijän mallissa operatiivinen vastuu jakautuisi useammalle toimijalle, häiriötilanteiden hallinta monimutkaistuisi, turvallisuusjohtaminen vaikeutuisi ja liikenteenohjauksen rajapinnat lisääntyisivät aiheuttaen merkittävää haittaa hankintayksikölle.

Sopimusmuutoksen tarve johtuu raitiotiejärjestelmän ennakoitua nopeammasta laajenemisesta Pirkkalaan. Hankintaa valmisteltaessa vuosina 2017-2019 ei voitu ennakoida, että raitiotien laajeneminen toteutuisi nykyisen sopimuskauden aikana tässä laajuudessa ja aikataulussa. Raitiotie on osoittautunut erittäin suosituksi, ja sen matkustajamäärät ovat kehittyneet ennustettua huomattavasti nopeammin ja suuremmiksi.

Sopimusmuutos ei muuta hankintasopimuksen yleistä luonnetta. Hankinnan kohteena säilyy edelleen Tampereen seudun raitioliikenteen operointi samoin palvelukuvauksin, laatuvaatimuksin ja sopimusrakentein kuin alkuperäisessä sopimuksessa. Hankinnan luonne, tavoitteet ja toimintamalli pysyvät olennaisilta osiltaan muuttumattomina. Sopimusmuutoksen myötä palveluntuottajan tarvitsee käytännössä hankkia hieman enemmän kuljettajahenkilökuntaa ja järjestää nykyiset työolosuhteet laajemmalle joukolle kuljettajia.

Liikennöinnin laajentuminen Pirkkala-Linnanmaa -raitiotielle kasvattaa sopimuksen arvoa noin 2,9 miljoonaa euroa vuodessa ja jää selvästi alle 50 prosentin alkuperäisen hankinnan arvosta, mikä täyttää erityisalojen hankintalain sopimusmuutoksille asettaman enimmäisrajan. Sopimusmuutos ei vaikuta alkuperäisen sopimuksen keston.

Sopimusmuutos mahdollistaa:

- yhtenäisen raitiotiejärjestelmän operoinnin koko verkolla;
- kustannustehokkaan liikennöinnin;
- liikenteen häiriöttömän käynnistämisen Pirkkalan suunnalla;
- nykyisten johtamis-, ohjaus- ja valvontajärjestelmien tehokkaan hyödyntämisen.

Kilpailuttamalla laajennus erillisenä kokonaisuutena olisi riski liikenteen kustannusten kasvamisesta sekä operatiivisen tehokkuuden heikkenemisestä.

Sopimusmuutoksen valmistelusta ja ehdoista on neuvoteltu palveluntuottaja VR-Yhtymä Oy:n kanssa.

Nyt tehtävä sopimusmuutos perustuu vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1398/2016, "erityisalojen hankintalaki") 124 § 2 mom. 2. kohtaan, jonka mukaan sopimusmuutos

on mahdollista tehdä ilman uutta hankintamenettelyä, mikäli "alkuperäisen sopimuskumppanin on tarpeen suorittaa lisätöitä tai -palveluja taikka ylimääräisiä tavarantoimituksia, jotka eivät sisällyneet alkuperäiseen sopimukseen, ja jos sopimuskumppanin vaihtaminen ei ole mahdollista taloudellisista tai teknisistä syistä ja aiheuttaisi merkittävää haittaa tai kustannusten merkittävää päällekkäisyyttä hankintayksikölle".

Erityisalojen hankintalain 124 § 3 momentin mukaisesti edellä tarkoitetun sallitun sopimusmuutoksen arvo ei saa olla enemmän kuin 50 prosenttia alkuperäisen sopimuksen arvosta ja mikäli tässä tarkoitettuja muutoksia tehdään peräkkäin useampia, arvioidaan jokaista muutosta itsenäisenä. Muutosten tavoitteena ei saa myöskään olla hankintalain säännösten kiertäminen.

Sopimusmuutosta koskeva ilmoitus julkaistaan sähköisesti internet-osoitteessa [www.hankintailmoitukset.fi](http://www.hankintailmoitukset.fi). Sopimus voidaan tehdä aikaisintaan 14 päivän kuluttua sopimusmuutosta koskevan ilmoituksen julkaisemisesta EU:n TED-tietokannassa, sillä edellytyksellä, että päätös sopimusmuutoksesta on saanut lainvoiman. Sopimusmuutoksen toimeenpano tehdään allianssisopimuksen periaatteiden mukaisesti vuotta 2028 koskevalla Tilauksella syksyllä 2027.

Sopimus sitoo Tampereen kaupunkia vasta, kun sopimus on allekirjoitettu.

Asiakirjoja säilytetään kaupungin sähköisessä arkistossa ja niitä säätelee laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999).

### **Tiedoksi**

VR-Yhtymä Oy, Tampereen Raitiotie Oy, Juha-Pekka Häyrynen, Maarit Kaartokallio, Antti Mustalahti

**§ 73****Viranhaltijoiden päätösten otto-oikeus**

Esittelijä: Periviita Mika, Joukkoliikennejohtaja

**Päätösehdotus**

Pöytäkirjoista ilmeneviä päätöksiä ei oteta lautakunnan käsiteltäväksi.

**Perustelut**

Lautakunnalle on saapunut seuraava päätöspöytäkirja:

Joukkoliikennejohtaja, Kaupunkiympäristön palvelualue

§ 18 Nyssen joukkoliikenteen palvelutaso talvikaudella 2026-2027 - linjan  
7 päätepysäkin muutos, 31.08.2026